

AUGLÝSING

um friðland við Varmárósa, Mosfellsbæ

1. gr.

Um friðlýsinguna

Umhverfisráðherra hefur í samræmi við VII. kafla laga nr. 60/2013 um náttúruvernd og með samþykki sveitarfélagsins Mosfellsbæjar og að fengnu álitni Umhverfisstofnunar og Náttúrufræðistofnunar Íslands ákveðið endurnýja friðlýsingu friðlandsins við Varmárósa í Mosfellsbæ, sbr. 49. gr. laga nr. 60/2013 um náttúruvernd.

Friðlandið við Varmárósa var upphaflega stofnað árið 1980 í kjölfar þess að þar fannst plöntutegundin fitjasef (*Juncus gerardii*). Svæðið hefur verið skráð á náttúruminjaskrá frá árinu 1978. Fitjasef er á valista Náttúrufræðistofnunar Íslands (2018) sem tegund í nokkurri hættu (VU) og einnig friðlýst tegund sbr. auglýsingu um friðlýsingu nokkurra plöntutegunda nr. 184/1978. Varmárósar eru annar tveggja fundarstaða fitjasefs á Íslandi.

Verndargildi svæðisins felst fyrst og fremst í því að það er mikilvægt fyrir vernd fágætrar tegundar auk þess sem fitjarnar eru sérstæðar að gróðurfari og mikilvæg vistkerfi fyrir fugla. Innan friðlandsins er að finna vistgerðir sem hafa hátt verndargildi, t.a.m. sjávarfitjungsvist sem er mikilvæg fyrir bæði fuglategundir og sjaldgæfar plöntutegundir. Þá er friðlandið hluti af stærra svæði í Leirvogi sem er alþjóðlega mikilvægt fyrir fuglategundirnar margæs og sendling.

Við ákvörðun um endurnýjun friðlýsingarinnar var höfð hliðsjón af samningnum um vernd villtra plantna og dýra og lífsvæða í Evrópu (Bern 1979, sbr. Stjórnartíðindi C 17/1993) og samningnum um líffræðilega fjölbreytni (Rio de Janeiro 1992, sbr. Stjórnartíðindi C 11/1995).

Svæðið er 0,3 km² að stærð.

2. gr.

Markmið friðlýsingarinnar

Markmið friðlýsingarinnar er að vernda og viðhalda fitjasefi og búsvæði þess sem og náttúrulegu ástandi votlendis svæðisins ásamt sérstöku gróðurfari sem þar er og bú- og fæðusvæði fyrir fugla. Einnig er markmið með friðlýsingunni að tryggja rannsóknir og vöktun á lífríki svæðisins með áherslu á plöntuna fitjasef, búsvæði hennar og þær votlendisvistgerðir sem er að finna á svæðinu.

Enn fremur er það markmið friðlýsingarinnar að treysta útivistar-, rannsókn- og fræðslugildi svæðisins.

3. gr.

Mörk friðlandsins

Mörk friðlandsins eru sýnd á korti sem er birt með auglýsingu þessari og afmarkast af hnitum sem gefin eru upp í ISN93 hnitakerfi í viðauka I.

4. gr.

Umsjón með friðlandinu

Umhverfisstofnun hefur umsjón með friðlandinu í samræmi við 2. mgr. 13. gr. og 79. gr. laga nr. 60/2013 um náttúruvernd.

Gert er ráð fyrir að Umhverfisstofnun feli sveitarfélaginu Mosfellsbæ umsjón og rekstur svæðisins sbr. 85. gr. laga nr. 60/2013.

5. gr.

Stjórnunar- og verndaráætlun

Umhverfisstofnun ber ábyrgð á að gerð sé stjórnunar- og verndaráætlun fyrir friðlandið í samvinnu við sveitarfélagið Mosfellsbæ, Náttúrufræðistofnun Íslands og eftir atvikum aðrar fagstofnanir og hagsmunaaðila, sbr. 81. gr. laga nr. 60/2013 um náttúruvernd. Í stjórnunar- og verndaráætlun skal m.a. fjalla um landnýtingu, landvörslu, rannsóknir og vöktun, uppbyggingu, fræðslu og miðlun upplýsinga, verndaraðgerðir, aðgengi ferðamanna, þar á meðal aðgengi fatlaðs fólks, flug og umferð, þ.m.t. hjólréiðar.

Stjórnunar- og verndaráætlun er háð staðfestingu ráðherra, sbr. 81. gr. laga nr. 60/2013 um náttúruvernd.

6. gr.

Umferð um friðlandið

Almenningi er heimil för um friðlandið en skylt er að ganga vel og snyrtilega um svæðið og fylgja þeim umgengnisreglur sem gilda.

Umferð vélknúinna farartækja er óheimil innan friðlandsins.

Óheimilt er að hafa lausa hunda í friðlandinu, að undanskildum þjónustuhundum þegar þeir eru að störfum í gæslu eiganda eða umráðamanns. Þess skal gætt að gæludýr valdi ekki truflun á lífríki svæðisins, skemmdum á náttúru eða valdi öðrum gestum ónæði. Skylt er að fjarlægja úrgang frá gæludýrum á svæðinu.

Umferð hesta er heimil á skilgreindum reiðleiðum innan friðlandsins.

Flug ómannaðra loftfara er óheimilt í friðlandinu nema að fengnu leyfi Umhverfisstofnunar. Undanskilin er notkun ómannaðra loftfara vegna almannahagsmuna, leitar-, björgunar- eða lögregluaðgerða.

Nánar skal fjallað um umferð, þ.m.t. hjólréiðar, í stjórnunar- og verndaráætlun.

7. gr.

Rannsóknir og vöktun

Náttúrufræðistofnun Íslands ber ábyrgð á vöktun innan friðlandsins, sbr. 74. gr. laga nr. 60/2013 um náttúruvernd. Vöktunaráætlun skal vera unnin í samráði við Umhverfisstofnun og vera hluti stjórnunar- og verndaráætlunar. Skýrslur um niðurstöður vöktunar skulu vera aðgengilegar Umhverfisstofnun.

Aðrar rannsóknir en lögbundnar rannsóknir fagstofnana sem kunna að hafa í för með sér jarðrask eða truflun dýralífs eru háðar leyfi Umhverfisstofnunar sbr. 10. gr.

Nánar skal kveðið á um rannsóknir og vöktun í stjórnunar- og verndaráætlun.

8. gr.

Fræðsla

Umhverfisstofnun hefur yfirsýningu með miðlun fræðsluefnis um friðlandið í því skyni að efla vitund almennings á mikilvægi verndunar svæðisins. Tryggja skal aðgengi almennings að upplýsingum og fræðsluefni um friðlandið og þeim reglum sem um það gilda.

Nánar skal fjallað um fræðslu í stjórnunar- og verndaráætlun.

9. gr.

Verndun gróðurs, dýralífs og landslags

Vernda skal tegundina fitjasef og búsvæði hennar, sérstæðar vistgerðir svæðisins og bú- og fæðusvæði fyrir fugla. Óheimilt er að spilla gróðri og trufla dýralíf af ásetningi í friðlandinu.

Búfjárbætur, þ.m.t. hrossabætur er óheimil innan friðlandsins.

Óheimilt er að sleppa eða dreifa framandi lífverum innan friðlandsins, sbr. reglugerð um innflutning, ræktun og dreifingu útlendra plöntutegunda nr. 583/2000. Nánar skal fjallað um fyrirbyggjandi aðgerðir og upprætingu framandi tegunda í stjórnunar- og verndaráætlun.

Óheimilt er að breyta straumskiptum í Leirvogi þannig að áhrif hafi á skilyrði fyrir gróður og dýralíf í friðlandinu eða þannig að markmiðum um mjög gott vistfræðilegt ástand skv. lögum um stjórn vatnamála náist ekki innan svæðisins.

10. gr.

Landnotkun og mannvirkjagerð

Allar framkvæmdir, þ.m.t. mannvirkjagerð, jarðrask og aðrar breytingar á landi innan friðlandsins eru háðar leyfi Mosfellsbæjar, sbr. skipulagslög nr. 123/2010 og lög um mannvirki nr. 160/2010, og Umhverfisstofnunar, sbr. 2. mgr. 40. gr. laga nr. 60/2013 um náttúruvernd. Framkvæmdir skulu vera í samræmi við gildandi deiliskipulag og stjórnunar- og verndaráætlun.

13. gr.

Veigar og notkun skotvopna

Öll meðferð skotvopna sem og skotveigar eru bannaðar innan friðlandsins, að undanskildum veigum á framandi, ágengum tegundum, s.s. mink.

14. gr.

Viðurlög

Um brot gegn ákvæðum friðlýsingarinnar fer samkvæmt lögum nr. 60/2013 um náttúruvernd.

15. gr.

Gildistaka

Friðlýsingin öðlast þegar gildi. Á sama tíma fellur úr gildi auglýsing nr. 710/2012 um friðland við Varmárósa.

Kort af friðlýsta svæðinu

Viðauki I – Hnitaskrá

Punktur	X	Y	Punktur	X	Y	Punktur	X	Y
1	368651	411389	19	368882	410979	37	368513	410915
2	368688	411378	20	368881	410966	38	368493	410914
3	368848	411364	21	368900	410918	39	368483	410918
4	368869	411358	22	368737	410729	40	368464	410941
5	368897	411324	23	368727	410728	41	368457	410943
6	368914	411287	24	368708	410734	42	368387	410941
7	368920	411263	25	368696	410749	43	368388	411153
8	368919	411241	26	368685	410757	44	368318	411216
9	368925	411210	27	368680	410768	45	368312	411242
10	368940	411169	28	368674	410771	46	368349	411276
11	368987	411118	29	368644	410770	47	368367	411304
12	369000	411099	30	368610	410786	48	368395	411317
13	368998	411080	31	368616	410799	49	368436	411327
14	368994	411072	32	368614	410805	50	368485	411353
15	368962	411035	33	368578	410827	51	368541	411352
16	368933	411008	34	368569	410841	52	368563	411367
17	368919	410989	35	368530	410872	53	368603	411386
18	368897	410981	36	368529	410888	54	368651	411389